

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 20 Φεβρουαρίου 2015

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ**

ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α' ΑΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Α'	ΠΟΛ:1052
	: Καρ. Σερβίας 10 ΠΡΟΣ: ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ Π.Δ.
Ταχ. Δ/νση Τ.Κ.	: 101 84, Αθήνα
Τηλέφωνο FAX	: 210 3375325, 326, 318
	: 210 3375001

ΘΕΜΑ: Κοινοποίηση άρθρων του ν.4172/2013 (ΦΕΚ 167 Α').

Σας κοινοποιούμε τα άρθρα 17, 18 και 19 του ν.4172/2013 (ΦΕΚ 167 Α') και σας παρέχουμε τις ακόλουθες οδηγίες για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή τους:

Με τις διατάξεις των άρθρων 17, 18 και 19 του ν.4172/2013 αναγνωρίζεται η δυνατότητα μείωσης του προκύπτοντος φόρου για δαπάνες ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, για δωρεές προς συγκεκριμένους φορείς και λόγω αναπηρίας. Στο πεδίο εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων δεν εμπίπτουν μόνο οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι, αλλά όλοι οι φορολογούμενοι, ανεξαρτήτως της κατηγορίας εισοδήματος που αποκτούν και εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει το οικείο νομοθετικό πλαίσιο, καθόσον οι σχετικές διατάξεις των άρθρων 17, 18 και 19 δεν παραπέμπουν στην κλίμακα του άρθρου 15 (κλίμακα φορολόγησης μισθωτών - συνταξιούχων), όπως συμβαίνει με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν.4172/2013.

Ειδικότερα, ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 17

Πρόσθετες μειώσεις φόρου

Με τις διατάξεις του άρθρου 17 προβλέπεται μείωση φόρου, κατά διακόσια (200) ευρώ, από το ποσό φόρου που προκύπτει κατά την εκκαθάριση της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, για τον ίδιο το φορολογούμενο και για καθένα από τα εξαρτώμενα μέλη του (όπως αυτά προσδιορίζονται στο άρθρο 11 του ίδιου νόμου), εφόσον ο ίδιος ο φορολογούμενος και τα εξαρτώμενα μέλη του:

- α) είναι πρόσωπα με τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) αναπηρία, η οποία πιστοποιείται με την γνωμάτευση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α) ή της Ανωτάτης του Στρατού Υγειονομικής Υπηρεσίας (Α.Σ.Υ.Ε). Κατά ρητή πρόβλεψη του νόμου δεν λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία.**

Στις εν λόγω γνωματεύσεις, προκειμένου να γίνουν δεκτές, θα πρέπει να διαπιστώνεται και βεβαιώνεται ρητά το ποσοστό της αναπηρίας του προσώπου που αφορά, καθώς και το χρονικό διάστημα που προβλέπεται ότι θα διαρκέσει η εν λόγω αναπηρία.

Σημειώνεται ότι οι ήδη εκδοθείσες γνωματεύσεις πριν την 01.09.2011 (ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του ΚΕ.Π.Α) από τις υγειονομικές επιτροπές των νομαρχιών, μπορούν να χρησιμοποιούνται για την αναγνώριση της υπόψη φορολογικής ελάφρυνσης επ' άοριστον, αν πρόκειται για επ' άοριστον κρίση, ή αλλιώς μέχρι την ημερομηνία που λήγει η ισχύς τους. Σε περίπτωση που έχουν εκδοθεί ελλιπείς γνωματεύσεις, δεν θα γίνονται δεκτές για την αναγνώριση της εν λόγω φορολογικής ελάφρυνσης.

Επιπλέον, για την ταυτότητα του νομικού λόγου και λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν.3863/2010, από 01.09.2011, καταργήθηκαν όλες οι Επιτροπές πιστοποίησης αναπηρίας που λειτουργούσαν στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, στις νομαρχίες και το Δημόσιο, με εξαίρεση τις Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές, Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε), Ναυτικού (Α.Ν.Υ.Ε), Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.) και την Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή της

Ελληνικής Αστυνομίας, οι οποίες εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους, διευκρινίζεται ότι, για την πιστοποίηση της αναπηρίας του φορολογουμένου, γίνονται δεκτές, πλην των γνωματεύσεων της Α.Σ.Υ.Ε και οι γνωματεύσεις που εκδίδονται από τις τρεις τελευταίες προαναφερθείσες υγειονομικές επιτροπές (Α.Ν.Υ.Ε, Α.Α.Υ.Ε., Α.Υ.Ε της Ελληνικής Αστυνομίας), έστω και αν δεν κατονομάζονται ρητά στο νόμο.

- β) είναι αα) ανάπηροι αξιωματικοί και οπλίτες, οι οποίοι έχουν αποστρατευθεί ή/και ββ) αξιωματικοί που υπέστησαν τραύμα ή νόσημα το οποίο επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο. Οι πιο πάνω ανάπηροι αξιωματικοί και οπλίτες της υποπερίπτωσης αα) δικαιούνται την εν λόγω μείωση φόρου, ανεξάρτητα από το εάν η αναπηρία τους προήλθε από πολεμική αιτία ή σε ειρηνική περίοδο, καθώς επίσης και ανεξάρτητα από το εάν οφείλεται ή όχι στην υπηρεσία. Επίσης, οι πιο πάνω ανάπηροι αξιωματικοί και οπλίτες δικαιούνται την εν λόγω μείωση και στην περίπτωση που έχουν αποκτήσει δικαίωμα για τη λήψη σύνταξης από το δημόσιο ταμείο, λόγω της ιδιότητας τους αυτής, η οποία δεν τους καταβάλλεται, είτε γιατί ο δικαιούχος ανάπηρος διορίστηκε σε έμμισθη δημόσια θέση και από το νόμο δε μπορεί να εισπράττει, ταυτόχρονα, μισθό και σύνταξη, είτε γιατί ο δικαιούχος ανάπηρος παραιτήθηκε από αυτό το δικαίωμα επειδή επέλεξε τη σύνταξη που δικαιούται με βάση τα χρόνια υπηρεσίας του στο Δημόσιο.
- γ) είναι θύματα πολέμου ή τρομοκρατικών ενεργειών που δικαιούνται να λαμβάνουν σύνταξη από πολεμική αιτία. Στα θύματα πολέμου ή τρομοκρατικών ενεργειών συμπεριλαμβάνονται και τα μέλη των οικογενειών αξιωματικών και οπλιτών που απεβίωσαν κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας (σε ειρηνική περίοδο) και τα οποία δικαιούνται να λαμβάνουν σύνταξη από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Διευκρινίζεται ότι στην έννοια των θυμάτων πολέμου υπάγονται και οι άμαχοι που έπαθαν από πολεμικά γεγονότα και λαμβάνουν σύνταξη από πολεμική αιτία.
- δ) είναι πρόσωπα που δικαιούνται σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ως ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου.

Ανάπηροι εθνικής αντίστασης, σύμφωνα με το ν.1543/1985 (ΦΕΚ 73^{Α'}), είναι οι αγωνιστές Εθνικής Αντίστασης των οποίων η ιδιότητα

αυτή έχει αναγνωρισθεί σύμφωνα με το ν.1285/1982 (ΦΕΚ 115^{α'}) και οι οποίοι δικαιώθηκαν σύνταξης από το δημόσιο ταμείο επειδή έπαθαν διαρκή αναπηρία, με ποσοστό μείωσης της ικανότητας για εργασία τουλάχιστον 25%:

- από τραύματα που προξενήθηκαν κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους στην Εθνική Αντίσταση και εξαιτίας της δράσης τους σ' αυτή, καθώς και από τραύματα που προξενήθηκαν κατά τη διάρκεια της αιχμαλωσίας ή της ομηρίας ή της φυλάκισης ή του εγκλεισμού σε στρατόπεδα συγκέντρωσης που οφείλονταν στην αντιστασιακή δράση τους ή σε αντίποινα για αυτήν ή στην ιδιότητά τους ως μελών των οργανώσεων του άρθρου 9 του ν.1285/1982 ή ως μεμονωμένων αγωνιστών.
- Από νοσήματα που είναι απότοκα των κακουχιών κατά την υπηρεσία στην Εθνική Αντίσταση, την αιχμαλωσία, τη φυλάκιση ή την ομηρία λόγω της αντιστασιακής δράσης ή κατά τον εγκλεισμό σε στρατόπεδα συγκέντρωσης για τη δράση τους αυτή ή την ιδιότητά τους ως μελών των οργανώσεων του άρθρου 9 του ν.1285/1982 ή ως μεμονωμένων αγωνιστών.
- Από οξέα νοσήματα εφόσον αυτά εκδηλώθηκαν στη διάρκεια της δράσης στην Εθνική Αντίσταση κλπ.

Θύματα Εθνικής Αντίστασης είναι:

- Οι οικογένειες των προαναφερθέντων αναπήρων που πεθαίνουν μετά τη συνταξιοδότησή τους - Οι οικογένειες των αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης του ν.1285/1982 που θανατώθηκαν ή εκτελέστηκαν ή πέθαναν ή εξαφανίστηκαν κάτω από τις περιστάσεις που αναφέρονται πιο πάνω
- Οι οικογένειες των ανωτέρω αναπήρων, οι οποίοι πέθαναν έως την έναρξη της ισχύος του ν.1543/1985 και είχαν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης σύμφωνα με το νόμο αυτό
- Οι οικογένειες εκείνων που είχαν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης σύμφωνα με το νόμο αυτό και πέθαναν μετά τη δημοσίευσή του χωρίς να έχει αναγνωρισθεί το δικαίωμά τους για σύνταξη με την προϋπόθεση ότι συνταξιοδοτήθηκαν από το δημόσιο ταμείο για το λόγο αυτό. Ανάπηροι εμφυλίου πολέμου, σύμφωνα με το ν.1863/1989 όπως ισχύει, είναι όσοι δικαιώθηκαν σύνταξης από το δημόσιο ταμείο κατά τις διατάξεις των άρθρων

2 και 14 του ν.1543/1985 επειδή είχαν ενταχθεί σε ανταρτικές ομάδες ή οργανώσεις του άρθρου 9 του ν.1285/1982 ή στο «Δημοκρατικό Στρατό» και κατέστησαν διαρκώς ανίκανοι συνεπεία οποιουδήποτε παθήματος, τραύματος ή νόσου που οφείλεται αποκλειστικά στις εμφύλιες συγκρούσεις ή συμπλοκές ή σε βίαια περιστατικά ή σε αντίποινα ή σε κακουχίες κατά τη διάρκεια της φυλάκισης ή σε εκτόπιση ή σε εξορίες, για τη δράση τους ή τα κοινωνικά τους φρονήματα, εφόσον αποδεδειγμένα το πάθημα έχει άμεση σχέση με τις συγκρούσεις αυτές και εφόσον αυτό έλαβε χώρα καθ' όλο το χρονικό διάστημα από την αποχώρηση των στρατευμάτων κατοχής μέχρι τη λήξη του εμφυλίου πολέμου ή και μετά τη λήξη του εφόσον κατέστησαν ανίκανοι συνεπεία νόσου που οφείλεται σε κακουχίες ή σε εκτοπίσεις ή σε εξορίες (η νόσος στην τελευταία αυτή περίπτωση θα πρέπει να εκδηλώθηκε κατά τη διάρκεια των γεγονότων αυτών ή μέσα σε ένα εξάμηνο από τη λήξη του).

Επίσης, ανάπηροι εμφυλίου πολέμου είναι όσοι δεν έχουν ενταχθεί σε ανταρτικές ομάδες ή οργανώσεις ή στο «Δημοκρατικό Στρατό» και κατέστησαν διαρκώς ανίκανοι συνεπεία τραύματος που οφείλεται αποκλειστικά στις ίδιες, όπως ανωτέρω αιτίες, καθώς και σε έκρηξη βλημάτων ή εκρηκτικών μηχανημάτων κάθε είδους που τοποθετήθηκαν ή εγκαταλείφθηκαν από τον «Εθνικό» ή το «Δημοκρατικό Στρατό» ή από άλλες ένοπλες οργανώσεις και αν ακόμη ο τραυματισμός αυτός επήλθε μετά τη λήξη των εμφυλίων συγκρούσεων.

Θύματα εμφυλίου πολέμου είναι οι χήρες, οι γονείς, τα ανήλικα άγαμα τέκνα, τα ανάπηρα τέκνα και οι ανάπηρες άγαμες ή διαζευγμένες θυγατέρες με ποσοστό αναπηρίας άνω του 67% όσων από τους πιο πάνω αναφερόμενους σκοτώθηκαν ή εκτελέστηκαν ή πέθαναν ή εξαφανίστηκαν κατά τη διάρκεια των προαναφερομένων εμφυλίων συγκρούσεων και μετά τη λήξη των συγκρούσεων αυτών, όχι όμως πέραν της 31^{ης} Δεκεμβρίου 1955, καθώς και όσων πεθαίνουν μετά την απόκτηση δικαιώματος σύνταξης ή, ενώ είχαν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης πέθαναν μέχρι την έναρξη ισχύος του ν.1863/1989, ή μετά από αυτήν, χωρίς να έχουν αναγνωρίσει δικαίωμα σύνταξης.

Άρθρο 18

Μειώσεις φόρου για ιατρικές δαπάνες

Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 18 παρέχεται η δυνατότητα έκπτωσης από το ποσό του φόρου που προκύπτει κατά την εκκαθάριση της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) των ετήσιων εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης που καταβάλλει ο φορολογούμενος, στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή, με την προϋπόθεση ότι τα έξοδα αυτά υπερβαίνουν το πέντε (5%) τοις εκατό του φορολογητέου εισοδήματός του. Σημειώνεται ότι το ποσό της έκπτωσης, ανεξάρτητα από το συνολικό ποσό της δαπάνης για ιατρική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δε μπορεί να υπερβεί τις τρεις (3.000) ευρώ, για κάθε φορολογούμενο.

Περαιτέρω, με τις διατάξεις της παρ. 2 του ιδίου ως άνω άρθρου και νόμου περιγράφεται η έννοια των εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης. Πιο συγκεκριμένα, ορίζεται ότι ως έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης θεωρούνται, κατά το μέρος που δεν καλύπτονται από ασφαλιστικά ταμεία ή/και ασφαλιστικές εταιρείες, οι κατωτέρω δαπάνες:

- α) οι αμοιβές που καταβάλλονται σε ιατρούς και ιατρικά κέντρα, όλων των ειδικοτήτων για ιατρικές επισκέψεις, εξετάσεις και θεραπείες. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται και οι αμοιβές που καταβάλλονται σε οδοντιάτρους, ορθοδοντικούς και γναθοχειρουργούς για οδοντοθεραπεία, οδοντοπροσθετική (για οποιοδήποτε είδος προσθετικής εργασίας, ανεξάρτητα από το υλικό που χρησιμοποιείται σ' αυτήν) και γναθοχειρουργική.**

Η αναφορά της ανωτέρω διάταξης στις ιατρικές επισκέψεις είναι ευρύτατη και κατά συνέπεια στην έννοια αυτών περιλαμβάνονται όχι μόνο οι απλές επισκέψεις στο ιατρείο προς διαπίστωση της κατάστασης της υγείας του ενδιαφερομένου, αλλά και εκείνες οι επισκέψεις κατά τις οποίες παρέχεται και ιατρική περίθαλψη ή παρεμφερείς ιατρικές υπηρεσίες για θεραπεία που είναι αναγκαία για την αποκατάσταση της υγείας του ασθενούς, και οι οποίες πραγματοποιούνται ύστερα από σχετική γνωμοδότηση και παραπομπή από το θεράποντα ιατρό του πάσχοντος (ή από νοσοκομείο). Παραδείγματα τέτοιων ιατρικών υπηρεσιών είναι η φυσικοθεραπεία, η λουτροθεραπεία, η λογοθεραπεία, η παροχή

υπηρεσιών από ψυχολόγο κλπ. Ωστόσο, διευκρινίζεται ότι στις εν λόγω δαπάνες περιλαμβάνεται μόνο η δαπάνη παροχής υπηρεσιών για κάθε αγωγή και όχι η δαπάνη για εισιτήρια μετάβασης και επιστροφής ή για ενοίκιο διαμονής στο τόπο που παρέχονται οι ιατρικές υπηρεσίες.

β) τα έξοδα νοσηλείας που καταβάλλονται σε νοσηλευτικά ιδρύματα ή ιδιωτικές κλινικές, καθώς και οι δαπάνες που καταβάλλονται για διαρκή κάλυψη ιατρικών αναγκών.

Στην έννοια του όρου «έξοδα νοσηλείας» περιλαμβάνεται κάθε δαπάνη που αφορά στην ιατρική και νοσηλευτική φροντίδα που παρέχεται μέσα σε νοσηλευτικό ίδρυμα ή σε ιδιωτική κλινική, καθώς και κάθε άλλη δαπάνη που πραγματοποιείται για τον ασθενή κατά τη διάρκεια της νοσηλείας του μέσα σε αυτό, ενώ δεν περιλαμβάνεται η δαπάνη για τη μετακίνηση του ασθενούς και του συνοδού του, από την πόλη ή το χωριό που κατοικεί στην πόλη του εσωτερικού ή του εξωτερικού που βρίσκεται το νοσοκομείο ή η κλινική που νοσηλεύτηκε ο ασθενής και η δαπάνη για τη διαμονή του σε ξενοδοχείο, σε περίπτωση που η φύση της ασθένειάς του το επέτρεπε και δεν ήταν δυνατή η είσοδός του στο νοσοκομείο ή την κλινική από έλλειψη κλινών.

Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι διαρκή κάλυψη ιατρικών υπηρεσιών προσφέρουν κάποιες επιχειρήσεις που συνάπτουν έγγραφες συμβάσεις ορισμένου χρόνου (π.χ. τρίμηνες, εξάμηνες, ετήσιες) με φυσικά πρόσωπα, σύμφωνα με τις οποίες οι επιχειρήσεις αυτές αναλαμβάνουν την υποχρέωση να τους παρέχουν ιατρικές υπηρεσίες και εξετάσεις σε συμβεβλημένα διαγνωστικά κέντρα διαφόρων ειδικοτήτων, κλινικές και με συνεργαζόμενους ιατρούς, όποτε χρειαστούν, μέσα στο χρονικό διάστημα της σύμβασης, έναντι συνδρομής, η οποία καθορίζεται ανάλογα με την ηλικία των συμβαλλομένων και καταβάλλεται είτε μηνιαίως, είτε εφάπαξ. Οι ιατρικές υπηρεσίες παρέχονται άμεσα, σε εικοσιτετράωρη βάση, είτε στο ιατρικό κέντρο, είτε στο σπίτι, σε όσες περιπτώσεις αυτό επιτρέπεται ανάλογα με την ειδικότητα του γιατρού (π.χ. παθολόγου, καρδιολόγου). Τα ποσά της συνδρομής που καταβάλλονται συνολικά ετησίως, περιλαμβάνονται στο σύνολο των δαπανών ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του φορολογουμένου.

- γ) τα έξοδα για ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη γενικά. Στα έξοδα φαρμακευτικής περίθαλψης συμπεριλαμβάνονται, πέραν των σχετικών εξόδων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο νοσηλείας του ασθενούς σε νοσηλευτικό ίδρυμα και τα έξοδα που καταβάλλει ο ίδιος ο φορολογούμενος για την αγορά φαρμάκων στα φαρμακεία, τα οποία προορίζονται για την αποκατάσταση της υγείας του ή για ανακούφιση από τη νοσηρή του κατάσταση. Επίσης, περιλαμβάνονται και τα έξοδα για αναλώσιμο υγειονομικό υλικό το οποίο προμηθεύεται ο φορολογούμενος, κατόπιν αιτιολογημένης ιατρικής γνωμάτευσης. Παραδείγματα τέτοιου υλικού αποτελούν τα αναλώσιμα υλικά διαβήτη (ταινίες μέτρησης, βελόνες, κλπ), συσκευές έγχυσης φαρμάκων, επιθέματα για κατακλύσεις, διαβητικά, φλεβικά, αρτηριακά έλκη, εγκαύματα, οστομικά υλικά (είδη κολοστομίας, ειλεοστομίας, ουρητηροστομίας κλπ), αναλώσιμα τραχειοστομιών (τραχειοσωλήνες, καθετήρες αναρρόφησης κλπ), αναλώσιμα είδη για πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία (καθετήρες, πεταλούδες αποσιδήρωσης κλπ).
- δ) οι αμοιβές που καταβάλλονται σε νοσηλευτές για την παροχή υπηρεσιών σε ασθενή κατά τη νοσηλεία του σε νοσοκομείο ή κλινική ή κατ' οίκον. Διευκρινίζεται ότι οι εν λόγω αμοιβές θεωρούνται ιατρικές δαπάνες και εκπίπτουν κατά ορισμένο ποσοστό από το φόρο, εφόσον αποδεικνύεται ότι ο εργαζόμενος προσέφερε πράγματι υπηρεσίες νοσηλευτικής φροντίδας στον ασθενή και όχι άλλου τύπου υπηρεσίες, όπως για παράδειγμα οικιακού βοηθού. Στοιχεία με τα οποία αποδεικνύεται η νοσηλευτική κατάρτιση του προσώπου που απασχολείται ως νοσηλευτής μπορεί να είναι το πτυχίο κάποιας νοσηλευτικής σχολής ή η βεβαίωση εγγραφής σε κάποιο νοσηλευτικό επαγγελματικό σύλλογο. Τυχόν ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλονται στο φορέα κοινωνικής ασφάλισης που είναι ασφαλισμένος ο νοσηλευτής, για την παροχή νοσηλευτικής φροντίδας στον ασθενή δεν συμπεριλαμβάνονται σε αυτές τις αμοιβές.
- ε) η δαπάνη για την αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνητά μέλη, καθώς και η δαπάνη για την αγορά ή τοποθέτηση στο σώμα του ασθενούς οργάνων, τα οποία είναι αναγκαία για τη φυσιολογική λειτουργία του ανθρώπινου σώματος.

Διευκρινίζεται ότι δεν είναι απαραίτητο η αντικατάσταση μελών του σώματος του ανθρώπου με τεχνητά μέλη ή η τοποθέτηση σε αυτό οργάνων να γίνεται έπειτα από ειδική επέμβαση σε νοσοκομείο ή κλινική και να παραμένουν μόνιμα τοποθετημένα σε αυτό, αλλά αρκεί μόνο τα τεχνητά μέλη ή όργανα να είναι αναγκαία για τη φυσιολογική λειτουργία του ανθρώπινου σώματος. Ενδεικτικά παραδείγματα τέτοιων τεχνητών μελών ή οργάνων αποτελούν τα ακουστικά βαρηκοΐας, τα γυαλιά όρασης, οι φακοί επαφής των ματιών, οι καθετήρες, οι βηματοδότες, οι βαλβίδες καρδιάς κλπ. Αντίθετα, δεν αναγνωρίζεται η δαπάνη για την προσθήκη μαλλιών στο ανθρώπινο σώμα ή για την τοποθέτηση περούκας, καθώς και η δαπάνη επισκευής των πιο πάνω οργάνων. Επιπλέον, δεν αναγνωρίζεται η δαπάνη για αγορά διαγνωστικών συσκευών (πιεσόμετρου, στηθοσκοπίου, θερμόμετρου, μετρητή σακχάρου αίματος κλπ), καθώς και διαφόρων νοσηλευτικών ειδών (ηλεκτρικής κουβέρτας, θερμοφόρας, φορείου κλπ.).

στ) τα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης των τέκνων με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον σαράντα τοις εκατό (40%) βάσει γνωμάτευσης του ΚΕ.Π.Α ή της Α.Σ.Υ.Ε, εφόσον το ετήσιο φορολογούμενο και απαλλασσόμενο εισόδημα των τέκνων δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ.

ζ) η δαπάνη για δίδακτρα ή τροφεία σε ειδικές για την πάθησή τους σχολές ή σε ειδικά ιδρύματα ή οργανισμούς που καταβάλλονται για τέκνα με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον σαράντα τοις

εκατό (40%) βάσει γνωμάτευσης του ΚΕ.Π.Α ή της Α.Σ.Υ.Ε, εφόσον το ετήσιο φορολογούμενο και απαλλασσόμενο εισόδημα των τέκνων δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ.

η) ποσό ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) της δαπάνης που καταβάλλεται σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων. Ευνόητο είναι ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις θα πρέπει να λειτουργούν νόμιμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του οικείου κάθε φορά ισχύοντος θεσμικού πλαισίου.

Σημειώνεται ότι τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης μειώνουν το φόρο του έτους στο οποίο καταβλήθηκαν, έστω και αν οι ιατρικές υπηρεσίες παρασχέθηκαν το προηγούμενο έτος. Εάν οι ιατρικές υπηρεσίες παρασχέθηκαν σε πρόσωπο που το έτος παροχής των υπηρεσιών ήταν εξαρτώμενο μέλος του φορολογουμένου, όμως

το επόμενο έτος καταβολής της δαπάνης έπαψε να θεωρείται εξαρτώμενο μέλος, η δαπάνη αναγνωρίζεται για να εκπεσθεί το έτος καταβολής, αφού όμως διαπιστωθεί ότι το πρόσωπο στο οποίο αφορά ήταν εξαρτώμενο μέλος του φορολογούμενου το προηγούμενο έτος.

Σε περίπτωση που οι δαπάνες ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης καταβάλλονται από τον ίδιο το φορολογούμενο, όμως τα σχετικά δικαιολογητικά υποβάλλονται στον εργοδότη ή σε ασφαλιστικό ταμείο ή σε ασφαλιστική επιχείρηση για την κάλυψη από αυτούς μέρους του ποσού της οικείας δαπάνης, για την απόδειξη του υπόλοιπου ποσού της δαπάνης, με το οποίο επιβαρύνθηκε πραγματικά ο ίδιος ο φορολογούμενος, προκειμένου να είναι δυνατή η παροχή της υπόψη φορολογικής ελάφρυνσης, απαιτείται σχετική βεβαίωση του εργοδότη, του ασφαλιστικού ταμείου ή της ασφαλιστικής επιχείρησης από την οποία να προκύπτουν τα ακόλουθα:

- α) Τα στοιχεία του προσώπου για το οποίο καταβλήθηκε η δαπάνη,**
- β) Το συνολικό ποσό της δαπάνης για το οποίο υποβλήθηκαν δικαιολογητικά,**
- γ) Ο αριθμός και η ημερομηνία της απόδειξης παροχής υπηρεσιών ή της απόδειξης λιανικής πώλησης στην οποία αναγράφεται το ποσό της δαπάνης,**
- δ) Το ποσό της δαπάνης που καλύφθηκε από τον εργοδότη ή το ασφαλιστικό ταμείο ή την ασφαλιστική επιχείρηση και**
- ε) Το υπόλοιπο ποσό της δαπάνης με το οποίο επιβαρύνεται ο φορολογούμενος.**

Στην περίπτωση που η βεβαίωση εκδοθεί κατά το επόμενο έτος από το έτος που κατεβλήθησαν οι δαπάνες, είτε υποβάλλεται τροποποιητική δήλωση βάσει του άρθρου 19 του ν.4174/2013 για το έτος που κατεβλήθησαν, είτε δηλώνονται για να εκπέσουν στο έτος χορήγησης της βεβαίωσης.

Τέλος με τις διατάξεις της παρ.3 προβλέπεται ότι οι ιατρικές εν γένει δαπάνες που πραγματοποιούνται για τα εξαρτώμενα μέλη του φορολογούμενου συνυπολογίζονται για τον προσδιορισμό του ποσού της μείωσης φόρου, βάσει των οριζομένων στην παράγραφο 1.

Άρθρο 19

Μειώσεις φόρου για δωρεές

Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 19 παρέχεται η δυνατότητα έκπτωσης από το ποσό του φόρου που προκύπτει κατά την εκκαθάριση της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, ποσοστού 7

δέκα τοις εκατό (10%) των ποσών που καταβάλλονται για δωρεές προς συγκεκριμένους φορείς, με την προϋπόθεση ότι οι δωρεές αυτές υπερβαίνουν στη διάρκεια του φορολογικού έτους τα εκατό (100) ευρώ. Εάν στη δήλωση εισοδήματός του ο φορολογούμενος αναγράψει συνολικό ποσό για δωρεές μέχρι 100 €, το ποσό αυτό δε θα ληφθεί υπόψη για τη μείωση του φόρου.

Βάσει των οικείων διατάξεων το συνολικό ποσό των δωρεών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος του δωρητή. Σε αντίθετη περίπτωση (εάν δηλαδή υπερβαίνει το ως άνω οριζόμενο ποσοστό), το ποσό της δωρεάς που αναγνωρίζεται και επί του οποίου θα εφαρμοστεί το προβλεπόμενο ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%), προκειμένου στη συνέχεια να μειωθεί το προκύπτον ποσό φόρου του δωρητή, περιορίζεται σε ποσό ίσο με το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος.

Περαιτέρω, με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται οι φορείς με έδρα την ημεδαπή ή άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ., προς τους οποίους τα καταβαλλόμενα ποσά δωρεών αναγνωρίζονται για έκπτωση από το φόρο, βάσει όσων αναφέρθηκαν ανωτέρω. Πιο συγκεκριμένα, βάσει της ΠΟΛ. 1010/02.01.2014 Υπουργικής Απόφασης οι φορείς αυτοί είναι οι ακόλουθοι:

- α) Οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, το Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, οι ιεροί ναοί, οι ιερές μονές του Αγίου Όρους, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, η Ιερά Μονή Σινά, η Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, τα δημοτικά νοσοκομεία και τα νοσοκομεία που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό,**
- β) Τα κοινωφελή ιδρύματα, τα σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν**

υποτροφίες (οι δύο προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν αθροιστικά), τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, οι ερευνητικοί και τεχνολογικοί φορείς που διέπονται από το ν.1514/1985 (Α' 13) και τα ερευνητικά κέντρα που αποτελούν ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Διευκρινίζεται ότι οι Ιερές Μονές που εδρεύουν στην Ελλάδα αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που επιδιώκουν θρησκευτικούς σκοπούς (σχετ. η αριθ. 28/1988 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που έχει γίνει αποδεκτή από τον Υπουργό Οικονομικών και ν.590/1977 «Περί του Καταστατικού Χάρτου της Εκκλησίας της Ελλάδος»).

Όσον αφορά στα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, σημειώνεται ότι οι κοινωφελείς αυτοί σκοποί θα πρέπει να επιδιώκονται αποκλειστικά, δηλαδή να μη συντρέχουν παράλληλα με άλλους (ΣτΕ 3391/1976). Ειδικότερα, κοινωφελής σκοπός είναι κάθε εθνικός, θρησκευτικός, φιλανθρωπικός, εκπαιδευτικός, πολιτιστικός και γενικά επωφελής για την κοινωνία, εν όλω ή εν μέρει, σκοπός (άρθρο 1 ν.4182/2013). Τέτοιο κοινωφελή σκοπό δε μπορεί να θεωρηθεί ότι επιδιώκει το σωματείο το οποίο αναπτύσσει κατά το καταστατικό του δραστηριότητα από την οποία ωφελούνται μόνο τα μέλη του, και όχι το ευρύτερο κοινό (ΣτΕ 2186/1981). Περαιτέρω, δεν αρκεί η κατά τις διατάξεις του καταστατικού επιδίωξη, αλλά πρέπει συγχρόνως το νομικό πρόσωπο να αναπτύσσει πράγματι δραστηριότητα αποβλέπουσα στην πραγματοποίηση του κοινωφελούς αυτού σκοπού (ΣτΕ 3099-3100/1981, 1876/1982).

γ) Τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς. Πολιτιστικοί σκοποί είναι, ιδίως, η καλλιέργεια, προαγωγή και διάδοση των γραμμάτων, της μουσικής, του χορού, του θεάτρου, του κινηματογράφου, της ζωγραφικής, της γλυπτικής και των τεχνών γενικότερα, καθώς και η ίδρυση, επέκταση και συντήρηση των αναγνωρισμένων ιδιωτικών μουσείων, όπως τέχνης, φυσικής ιστορίας, εθνολογικών και λαογραφικών.

Επιπλέον, βάσει της ίδιας ως άνω υπουργικής απόφασης, λαμβάνεται υπόψη για τη μείωση του φόρου φυσικού προσώπου η αξία των ιατρικών μηχανημάτων και των ασθενοφόρων αυτοκινήτων, που μεταβιβάζονται, λόγω δωρεάς, στα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και για δωρεές υπέρ αντίστοιχων κρατικών φορέων, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων με έδρα άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε ή του Ε.Ο.Χ.

Τα ποσά των δωρεών αναγνωρίζονται προς έκπτωση από το φόρο, εφόσον κατατίθενται σε ειδικούς για το σκοπό αυτό λογαριασμούς (στους οποίους δε θα πρέπει να γίνονται καταθέσεις άλλου είδους) τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα σε κράτος μέλος της Ε.Ε ή του Ε.Ο.Χ. Ως χρόνος της δωρεάς θεωρείται ο χρόνος κατάθεσης του σχετικού ποσού και όχι ο χρόνος είσπραξής του από το δωρεοδόχο.

Σημειώνεται ότι δεν αναγνωρίζονται ως δωρεές χρηματικών ποσών οι εισφορές, τακτικές ή έκτακτες, υποχρεωτικές ή προαιρετικές και οι συνδρομές που καταβάλλουν τα μέλη σωματείου στο σωματείο, εφόσον η καταβολή αυτών απορρέει από την ιδιότητά τους ως μελών.

Τέλος, διευκρινίζεται ότι επειδή η δαπάνη αυτή είναι προσωπική του φορολογουμένου, δε μπορούν να μειώσουν το φόρο του δωρεές που τυχόν πραγματοποιούν ο άλλος σύζυγος ή τα λοιπά εξαρτώμενα μέλη της οικογένειάς του.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

ΑΙΚ. ΣΑΒΒΑΪΔΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Ι. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ - ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Αποδέκτες πινάκων Β' (εκτός του αριθμού 2 αυτού), ΣΤ' (εκτός των αριθμών 1, 2 και 5), Ζ' (εκτός των αριθμών 3, 4 και 7), Η' (εκτός αριθμού 10, 11 και 12)

2. Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (e - ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ)
3. Δ/νση Υποστήριξης Ηλεκτρονικά Συναλλασσομένων (e - υπηρεσίες)

II. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Αναπλ. Υπουργού
3. Γραφείο κ. Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων
4. Γραφεία κκ. Γενικών Διευθυντών
5. Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων
6. Γραφείο Επικοινωνίας και Πληροφόρησης Πολιτών
7. Αυτοτελές Τμήμα Νομικής Υποστήριξης Γ.Γ.Δ.Ε
8. Δ/νση Εφαρμογής της Φορολογικής Πολιτικής και Νομοθεσίας - Υποδιεύθυνση Α' Άμεσης Φορολογίας - Τμήμα Α' (2) - Τμήμα Β' (1)